

NORGES HØYESTERETT

Den 22. juli 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Normann og Kallerud i

HR-2014-01530-U, (sak nr. 2014/1193), sivil sak, anke over kjennelse:

A

B

(advokat Christian Lund)
(Rettslig medhjelper:
advokat Sverre E. Koch)

mot

C AS

D AS

(advokat Thor Christian Moen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse i sak om erstatning for utbetalte forvaltningshonorarer.
- (2) E AS (heretter E) ble stiftet i 2000 og hadde som formål å drive forvaltning og utvikling av eiendoms- og boligprosjekter. B og A var henholdsvis styreleder og styremedlem i E. Selskapets virksomhet bestod i å identifisere eiendommer med utviklingspotensial og utarbeide planer for disse. Prosjektene ble finansiert blant annet ved kapital innhentet fra investorer.
- (3) De aktuelle eiendommene som E forvaltet, og utviklingen av disse, ble organisert i egne selskaper som var opprettet og tilrettelagt for det enkelte prosjekt. E sto for forvaltningen av selskapene og hadde ansvar for prosjektene fram til ferdigstillelse. C AS, D AS og F AS er tre slike prosjektselskaper som E forvaltet.
- (4) Investorene fikk de første årene svært god avkastning på kapitalen. Markedet endret seg imidlertid i 2008, og etter hvert gikk en del av prosjektselskapene konkurs. E ble tatt under konkursbehandling i juni 2011.
- (5) Det oppsto tvist mellom disse selskapene og E om forvaltningshonorarer som E mottok i 2008 og 2009.

(6) I november 2010 tok F AS ut søksmål mot E, B og A med krav om betaling av et beløp oppad begrenset til 1 400 000 kroner. C AS og D AS tok ut stevning i desember 2010 med krav på henholdsvis 2 450 000 og 3 800 000 kroner. Sakene ble forent til felles behandling i medhold av tvisteloven § 15-6.

(7) Oslo tingrett avsa dom 19. juli 2012 med slik domsslutning:

"I sak nr. 10-204218TVI-OTIR/03:

1. E AS, B og A dømmes til in solidum og innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen å betale til C AS kr 2 028 750,- - kronertommillionerogtjueåttetusensjuhundreogfemti -.
2. E AS, B og A dømmes til in solidum og innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen å betale til D AS kr 2 075 195,- - kronertommillionerogsyttifemtusenetthundreogtittifem -.
3. E AS, B og A dømmes til in solidum og innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen å betale saksomkostninger til C AS med kr 266 666,- - kronertohundreogsekstisestusensekshundreogsekstiseks -.
4. E AS, B og A dømmes til in solidum og innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen å betale saksomkostninger til D AS med kr 213 333,- - kronertohundreogtrettentusentrehundreogtrettitre -.

I sak nr. 10-182859TVI-OTIR/03:

1. E AS, B og A dømmes til in solidum og innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen å betale til F AS kr 470 465 - kronerfirehundreogsyttitusenfirehundreogsekstifem -.
2. E AS, B og A dømmes til in solidum og innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen å betale saksomkostninger til F AS med kr 266 666,- - kronertohundreogsekstisestusensekshundreogsekstiseks -."

(8) B og A anket til Borgarting lagmannsrett som avsa dom 30. april 2014 med slik domsslutning:

"1. A og B dømmes – in solidum – til å betale 327 015 – trehundreogtjuesyvtusenogfemten – kroner til F AS, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra oppfyllestidspunktet for tingrettens dom og frem til betaling skjer, innen 2 – to – uker etter dommens forkynnelse.

2. Hver av partene bærer sine egne omkostninger for tingretten og lagmannsretten."

(9) A og B har anket over lagmannsrettens saksomkostningsavgjørelse. Anken retter seg mot lagmannsrettens lovanvendelse. Det er blant annet gjort gjeldende at lagmannsretten har oversett bestemmelsen i tvisteloven § 20-6 første ledd. Saksomkostnadsspørsmålet må vurderes separat i forhold til hver part, basert på de påstander disse har fremsatt. De ankende parter har vunnet fullt ut, jf. tvisteloven § 20-2 første og annet ledd. Det er ikke grunnlag for å fritta ankemotpartene for dette ansvaret etter bestemmelsens tredje ledd.

(10) A og B har nedlagt slik påstand:

"1. Borgarting lagmannsretts dom, punkt 2 oppheves for så vidt gjelder C AS og D AS. Ved ny avgjørelse i lagmannsretten skal saksomkostningsansvaret avgjøres særskilt for hver av C AS og D AS både for tingretten og lagmannsretten.

2. A og B tilkjennes omkostninger for Høyesterett."

(11) C AS og D AS har inngitt tilsvar og har blant annet gjort gjeldende at anken bør nektes fremmet, jf. tvisteloven § 30-5. Saken reiser ikke spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og heller ikke andre hensyn tilsier at anken bør prøves. Lagmannsretten har ikke foretatt en særskilt vurdering av om de ankende parter vant frem overfor henholdsvis F

AS, D AS eller C AS. En eventuell feil fra lagmannsrettens side må betraktes som en saksbehandlingsfeil. Det er ikke nærliggende at feilen har hatt betydning for rettens sakskostnadsavgjørelse og den skal derfor ikke tillegges virkning, jf. tvisteloven § 29-21 første ledd.

(12) C AS og D AS har nedlagt slik påstand:

"Prinsipalt:

1. Anken nektes fremmet.

Subsidiært:

2. Anken forkastes.

Atter subsidiært:

3. Borgarting lagmannsretts dom punkt 2 oppheves. Ved ny avgjørelse i lagmannsretten skal omkostningsansvaret avgjøres særskilt for hver av partene både for tingretten og lagmannsretten.

I alle tilfeller:

4. C AS og D AS tilkjennes omkostninger for Høyesterett."

(13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(14) Anken gjelder lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse. Ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens lovanvendelse og saksbehandling, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd andre punktum.

(15) Utvalget kan dermed prøve om saken er "vunnet" av en part, jf. tvisteloven § 20-2 første og andre ledd, eventuelt om en part har fått "medhold av betydning", jf. tvisteloven § 20-3, jf. Rt. 2011 side 699 avsnitt 24 og Rt. 2011 side 1294 avsnitt 18.

(16) Etter tvisteloven § 20-2 andre ledd er en sak vunnet "hvis parten har fått medhold fullt ut eller i det vesentlige". Alternativet tar først og fremst sikte på tilfeller hvor det krav som utgjør tvistes spørsmålet i saken, for første instans eller etter anke, fullt ut eller i det vesentlige blir avgjort i den ene partens favør, jf. Skoghøy, *Tvisteløsning*, 2. utgave, side 1269. Spørsmålet om saken er vunnet fullt ut eller i det vesentlige, må først og fremst avgjøres ut fra hvor stor del av det eller de krav saken gjelder parten har fått medhold i, jf. Skoghøy *op.cit.* side 1271-1272 med videre henvisninger til rettspraksis. Det følger av rettspraksis at det også må tas hensyn til hvor "tyngdepunktet" i saken ligger, jf. blant annet Rt. 2013 side 674 avsnitt 23 og Rt. 2013 side 232 avsnitt 21.

(17) Om sakskostnadsavgjørelsen når en dom er anket, heter det i Rt. 2011 side 699 avsnitt 25:

"Etter § 20-8 første ledd skal krav på sakskostnader avgjøres for hver instans i den avgjørelse som avslutter saken i instansen. Dersom en dom blir påanket, har ankedomstolen full kompetanse til å prøve avgjørelsen av sakskostnadene for den lavere instansen, jf. § 20-9 første ledd. Ved avgjørelsen av om noen av partene fullt ut eller i det vesentlige har vunnet saken for underinstansen, skal ankedomstolen legge til grunn sitt domsresultat, jf. § 20-9 andre ledd. Det domsresultat som ankeinstansen er kommet til, må i slike tilfeller sammenholdes med de påstander som ble nedlagt for den underordnede rett, jf. Rt. 2010 side 623, Rt. 2010 side 627 og Rt. 2010 side 1239."

(18) Det følger av tvisteloven § 20-2 andre ledd at det skal treffes én felles avgjørelse om sakskostnader for alle krav som er til behandling mellom de samme parter, og at det samlede

utfall av saken er avgjørende, jf. Schei m.fl. Tvisteloven, Kommentartutgave, 2. utgave side 700. Har det skjedd en kumulasjon av flere selvstendige saker til felles behandling i medhold av tvisteloven § 15-6, må det treffes særskilt avgjørelse om sakskostnadene i hver sak, Schei op.cit. side 700 og side 739 og Skoghøy op.cit. side 1270.

- (19) Lagmannsretten har lagt til grunn at ingen av partene har vunnet saken fullt ut, og at de ankende parter heller ikke har vunnet frem i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. Ankeutvalget er ikke enig i dette. For lagmannsretten krevde C AS erstatning med et beløp oppad begrenset til 2 181 750 kroner, mens D AS krevde 2 375 127 kroner. Lagmannsretten kom til at det ikke var grunnlag for å ta kravene til følge.
- (20) Domsresultatet innebærer at de ankende parter overfor disse selskapene har fått medhold fullt ut, og sakskostnadsspørsmålet må da løses etter tvisteloven § 20-2. Ankeutvalget tilføyer at saken er vunnet fullstendig også der det er anført alternative påstandsgrunnlag for samme krav, og bare et av grunnlagene har ført frem, jf. Schei, op.cit. side 701 med videre henvisninger til rettspraksis. De ankende parter har da fått medhold fullt ut selv om lagmannsretten ikke var enig i anførselen om at unntaket i aksjeloven § 3-8 første ledd nr. 4 kom til anvendelse for de avtalene som ble inngått i 2008.
- (21) Ankemotparten gjør gjeldende at det ikke er nærliggende at en eventuell feil fra lagmannsrettens side har hatt betydning for sakskostnadsavgjørelsen, og at den dermed ikke skal tillegges virkning, jf. tvisteloven § 29-21. Anførselen kan ikke føre frem.
- (22) Utgangspunktet er – som nevnt – at en part som har vunnet saken, har krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Motparten kan imidlertid helt eller delvis fritas for erstatningsansvar dersom tungtveiende grunner gjør det rimelig, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (23) Lagmannsretten har imidlertid vurdert om tungtveiende grunner tilsier at de *ankende* parter skal tilkjennes sakskostnader, jf. § 20-3 ~~tredje ledd~~*. Utgangspunktet for denne vurderingen er feil, og lagmannsrettens lovanvendelse er derfor uriktig.
- (24) Det følger av tvisteloven § 29-9 tredje ledd tredje punktum at ankeinstansen har hjemmel til å treffe ny avgjørelse om sakskostnader for underinstansen i stedet for å oppheve avgjørelsen. Adgangen til å treffe realitetsavgjørelse skal bare benyttes når saksforholdet er så oversiktlig at det er temmelig klart hva den nye avgjørelsen skal gå ut på, jf. Ot.prp. nr. 3 (1999-2000) side 24 og 91 og Rt. 2012 side 209 avsnitt 21. Etter ankeutvalgets oppfatning er dette ikke tilfellet her. Selv om det ikke er avgjørende, tilføyes at begge parter er enige om at utvalget ikke har grunnlag for å treffe ny avgjørelse.
- (25) Lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse i saken mot C AS og D AS må etter dette oppheves.
- (26) De ankende parter har nedlagt påstand om tilkjenning av sakskostnader på 10 000 kroner med tillegg av merverdiavgift. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. I tillegg kommer rettsgebyr med 5 160 kroner.
- (27) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens dom – domsslutningen punkt 2 – oppheves.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler D AS og C AS en for alle og alle for en til A og B 17 660 – syttentusensekshundreogseksti – kroner, innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Kristin Normann
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

*Rettet 12. august 2014 i medhold av tvisteloven § 19-8.

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: